

ZDRUŽENI IN POGUMNI

MAKSI MALOVRH

(Iz govora na 51. Mladinskem dnevu v San Justu)

Mladi ... ostanimo združeni! Samo če bomo složno sodelovali - starejši in mladi - se bomo še dolgo obdržali. Le povezani med seboj in s starejšimi, lahko ohranjamo kulturno dediščino, ki se predaja novim rodovom, obogateni z novim izkušnjami.

Mladi ... ohranimo in borimo se za vrednote, ki smo jih prejeli od naših prednikov: slovenski jezik, kulturo, globoko vero, delo, napor, ideale, voljo do življenja, odprtost za najvišje vrednote. Vse to oblikuje mladino v pravem pomenu besede. Potrebe in zahteve se spreminjajo, novi izzivi se prikažejo na poti, a vrednote in cilji ostanejo vedno isti.

Mladi ... ohranimo mladostni duh v srcu, bodimo zdrava in vesela mladina! Takšno današnji svet potrebuje! Koliko smeha in lepih trenutkov smo vsi mladi uživali v teh letih. Pa naj bo v okviru vestno organiziranih prireditev ali pa samo ob prijateljskih srečanjih, pri športu, vajah, prijetni družabnosti. Skupaj rastemo, se učimo, delamo, si pomagamo, in zakaj ne, se tudi skupaj poveselemo in zabavamo.

Ohranjanje idealov ni lahka naloga. Pot je zahtevna in odgovorna a tudi lepa. Če tako živimo in delamo, bomo dosegli visoke cilje. Ne ustrašimo se težav, ki jih najdemo na poti; ne obupajmo in ne stojmo nemi gledalci. Bodimo pogumni, saj to je lastnost mladega človeka!

Skupaj prehodimo pot, ki nas vodi skozi življenje, skupaj se potrudimo, da dosežemo cilj, ki je oblikovanje lastne osebnosti, v ognju dejavni ljubezni, žive vere in pristnega veselja.

Ministrica v Makedoniji

Vodja Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, ministrica Ljudmila Novak, je bila v torek in sredo, 9. in 10. oktobra 2012, na obisku v Republiki Makedoniji, kjer se je srečala tudi s tam živečimi Slovenci.

Prvi dan obiska je imela v makedonskem glavnem mestu vljudnostno srečanje z ministrom zunanje zadeve Republike Makedonije Nikolo Poposkim. Srečala se je tudi s člani dveh slovenskih društev: Združenje France Prešeren in Slovenski center – Skopje. Slednje je srečanje pripravilo v spominski hiši Matere Terezije, in sicer kot Večer glasbe in poezije. Kot je povedal predsednik Slovenskega centra, Sašo Stojkovski, je bila dvorana polna in po pripravljenem programu so se udeleženci zadržali v pogovoru z gosti. Poleg ministrice sta bila to še slovenski veleposlanik v Makedoniji Branko Rakovec in Aleš Selan z Urada. Govorili so o možnostih sodelovanja z Uradom, štipendijah in pridobivanju slovenskega državljanstva.

Drugi dan obiska se je Ljudmila Novak v Skopju srečala z direktorjem Agencije za izseljence Republike Makedonije Vasilom Naumovim ter s študenti slovenistike na Filološki fakulteti Blaže Koneski in njihovo profesorico Lidijo Arizankovsko. V Bitoli se je ministrica srečala z generalnim častnim konzulom Mihajlom Mojsovim ter se udeležila odprtja fotografske razstave ob peti obletnici Slovenskega združenja Triglav.

Po ocenah USZS v Republiki Makedoniji živi med 500 in 800 slovenskih izseljencev in njihovih potomcev. Organizirani so v treh društvih v Skopju in Bitoli. V obeh mestih imajo organizirano tudi šolo dopolnilnega pouka slovenskega jezika. V Skopju pa deluje še Slovenski poslovni klub, ki vključuje več kot sto s Slovenijo povezanih podjetij.

O ključnih reformah

Težave vlade se nadaljujejo, saj je res težko uskladiti tako različne interese in jih prilagoditi potrebam sedanjega gospodarskega stanja v Sloveniji. Tako, na primer, sindikati niso zadovoljni z zadnjo različico pokojninske reforme, ki jim jo je predstavil minister za delo, družino in socialne zadeve Andrej Vizjak. Po oceni predstavnikov sindikatov to ni različica, h kateri bi dali soglasje. Tako kot tudi reforma trga dela pa ni popolnoma usklajena niti znotraj koalicije. Vlada je obe obravnavala ta torek, 16. oktobra.

»Trenutno je v igri nova različica zakonskega predloga, ki pa še nima soglasja ne na strani delodajalcev in ne na strani sindikatov,« je po pogajanjih novinarjem povedala Lučka Böhmi iz Zveze svobodnih sindikatov Slovenije. Predlog zakona je po njenih besedah za zdaj »zgolj nek osnutek«. Minister je besedilo sicer predstavil, a to po njeni oceni še ne more biti različica, h kateri bi dali soglasje. »Še daleč smo,« meni.

Minister Vizjak je pred sestankom poudaril, da kot pogoj za upokožitev še vedno velja 40 let pokojninske dobe brez dokupa pri 60. letu starosti. Vendar se starostna meja pri ženskah lahko zniža za tri leta, pri moških pa za dve v primeru vstopa na trg dela pred 18. letom. Znižanje starostne meje pri ženskah za upokožitev zaradi otrok bi po njegovih besedah šteli progresivno. Za prvega otroka bi

veljalo pol leta, za drugega, tretjega in četrtega pa po deset mesecev.

Predsedniki koalicijskih strank so v ponedeljek na kolegiju pri predsedniku vlade Janezu Janši razpravljali tudi o pokojninski reformi in reformi trga dela. Predsednica N.Si-ja Ljudmila Novak je poudarila, da lahko pogajanja potekajo tudi med parlamentarnim postopkom. A Virant kljub temu meni, da je s postopkom bolje počakati, če se socialni partnerji s tem ne strinjajo. Spomnil je, da lahko sindikati vedno poskušajo z referendumom. Zato je treba po njegovih besedah reformi usklajevati do te mere, da »bomo imeli garancijo, da referendum ne bo«.

Da pa so težave v sami koaliciji kaže dejstvo, da DeSUS nasprotuje zamrznitvi pokojnin, kot to predvideva predlog proračunov za prihodnji dve leti. Tako je po seji poslanske skupine povedal prvak DeSUS Karl Erjavec.

Tu DeSUS vidi prostor za kompromis, saj bi tako kljub temu, da koalicijska pogodba določa dvakrat letno usklajevanje pokojnin, pristal na enkrat letno, kot določa reforma. Kot je dejal Erjavec, je v koalicijski pogodbi predvideno dvakratno usklajevanje pokojnin, a DeSUS pri tem išče prostor za kompromis. Bistveno se jim namreč zdi, da pokojnine v prihodnjih dveh letih ne bi bile zamrznjene.

Drugo zapleteno področje pa so

državni uslužbenci. Sindikati javnega sektorja predlagajo sklic sindikalne in vladne pogajalske skupine, da bi pojasnili izhodišča, podlage in merila za omejevanje mase za plače v proračunih za 2013 in 2014.

Kot je v sporočilu za javnost poudaril vodja pogajalske skupine dela sindikatov javnega sektorja Drago Ščernjavič, dialoga o teh vprašanjih namreč ni bilo. Ščernjavič je ocenil, da je s tem, ko je vlada v državni zbor poslala oba proračuna, prišlo do omejevanja brez pogajanj in usklajevanj s sindikati, vlada in ministrstva pa da so odgovornost prenesla na predstojnike in direktorje zavodov. Takšna pot in način nista sprejemljiva, je poudaril Ščernjavič, ki meni, da je vlada s svojim ravnanjem zanikala dosežene standarde socialnega partnerstva. Vlada je namreč v predlogu proračuna za leto 2013 med drugim predvidela petodstotno znižanje mase za plače v javnem sektorju. Ali bo to pomenilo odpuščanje ali kakšen drug način zmanjševanja potrebnih sredstev, pa bo prepuščeno posameznim zavodom. Sindikati javnega sektorja sedaj pričakujejo čimprejšnji odziv in da vladna stran določi čas in kraj sklica pogajalske skupine. Sicer so sindikati že minuli teden opozorili, da se s pristojnimi predstavniki vlade niso pogovarjali ne o izhodiščih ne o predlogu proračuna za 2013.

Doslej potrjeni trije

Državna volilna komisija (DVK) je potrdila kandidaturi Milana Zvera in Boruta Pahorja, ki sta tako postala uradna kandidata za predsedniško funkcijo.

Rok za vložitev kandidatur se izteče to sredo 17. Oktobra. Takrat bo tudi znano, ali se bo za predsedniško funkcijo ob Zveru, Pahorju in Danilu Türku, ki je kandidaturo kot prvi vložil že konec avgusta, potegoval še kdo.

Zver bo na volitvah nastopil kot kandidat SDS in NSi. Kandidaturi, ki jo je na DVK vložil 10. oktobra, pa je priložil podpise 30 poslank in poslancev obeh strank. Pahorjevo kandidaturo so dan pozneje vložili člani njegovega volilnega štaba. V predvolilno tekmo Pahor vstopa kot kandidat SD, njegovo kandidaturo pa je s podpisami podprlo tudi 4456 volivk in volivcev.

Da se nameravajo podati v predsedniško tekmo, je sicer napovedal več posameznikov in posameznic. Ali bo še komu od njih uspelo zbrati zadostno število podpisov podpore, bo znano v kratkem. Vrstni red kandidatov na glasovnicah bo znan 23. oktobra, ko ga bodo določili z žrebom.

Ta konec tedna so v Sloveniji tudi že vstopili v kampanjo pred predsedniškimi volitvami. Med nami v Argentini smo slovenski državljani domala že vsi prejeli volilno gradivo, a dokler ni javno potrjeno kdo so vsi kandidati, ne kaže, da bi gradivo izpolnili in oddali. Točna navodila o tem bomo objavili v prihodnji številki, ko bo rok uradne razglasitve že dopolnjen.

dr. Milan Zver

Kardinal vložil tožbo

Odvetniška pisarna Zidar Klemenčič je v imenu kardinala Franca Rode ta vložila zasebno tožbo proti novinarju Dela Dejanu Karbi zaradi kaznivega dejanja opravljanja. Prav tako so vložili tudi civilno tožbo proti Karbi in časniku Delo z zahtevkom za opravičilo in skupno odškodnino v višini 30.000 evrov, so sporočili iz odvetniške pisarne. Kardinal Rode bo odškodnino namenil za potrebe dobrodelnih projektov doma in po svetu, so še pojasnili v sporočilu za javnost. Kardinalova odvetnica

Nina Zidar Klemenčič je sicer tožbe napovedala že v začetku oktobra, ob objavi rezultatov DNK-preiskave, ki je pokazala, da Rode ni oče Petra Stelzerja.

Z mesta odgovorne urednice Dela pa je ta torek, 16. oktobra, odstopila Romana Dobnikar Šeruga. Kot so pojasnili na Delu, je odgovorna urednica odstop ponudila nepričakovano in »iz osebnih razlogov«. Bo po tem spodrsrljaju medijski prostor v Sloveniji nekoliko bolj spoštljiv do Cerkve in njenih dostojanstvenikov? Upajmo!

Dvojezične table na Tržaškem

Tržaška pokrajina postavlja v teh dneh dvojezične table v slovenščini in italijanščini tudi za turistične lokacije na Tržaškem. S tem dopolnjuje uspešno udeležanje vidne dvojezičnosti na svojem teritoriju in nadgrajuje postavitev dvojezičnih cestnih znakov v preteklem letu.

Obiskovalci Trsta bodo našli slovenska imena tudi za, denimo, Miramarski grad, za Vejno, za svetišče na Vejni, za Briško jamo, za Repentabrsko svetišče ali za Rilkejevo pešpot med Devinom in Sesljanom in mnogo drugih. V teh dneh dokončujejo postavljanje po vsej tržaški pokrajini.

BAN MARKO NATLAČEN

70 let rdečega zločina

Marka Natlačena na njegovem domu in ga ubil. S tem se je komunistična partija znebila najvplivnejšega političnega nasprotnika v državljanski vojni oziroma revoluciji. Ob obletnici njegove smrti je bila v njegovi rojstni župniji na Gočah pri Vipavi maša za dušnica.

Pravnik in politik Marko Natlačen se je rodil 24. aprila 1886 v Mančah pri Vipavi. Po študiju prava na Dunaju je imel odvetniško pisarno v Ljubljani. Že pred tem je vstopil politiko in se po zgledu Janeza Evangelista Kreka ter škofa Jegliča zavzemal za udržitvev socialnega gibanja in katoliško prenovalo na Slovenskem. Leta 1926 je postal podpredsednik Slovenske ljudske stranke. Po nastopu šestojanuarske diktature je deloval predvsem v kulturnih organizacijah in moral zato leta 1933 v izgnanstvo. Od leta 1935 je vodil Dravsko banovino, ki je pod njim vidno napredovala na gospodarskem in kulturnem področju. Ob napadu na Jugoslavijo je sklical vse zakonite politične stranke v Sloveniji in ustanovil Narodni svet. Z njim je skušal skrbeti za ohranitev reda in miru v času vojne in doseči čim boljši položaj Slovenije v okupacijskih razmerah. Imel je pomembno vlogo pri ustanovitvi Slovenske zaveze spomladi leta 1942, pa tudi pri nastanku Vaških straž.

Glavni cilj obeh skupin je bila zajezitev naraščajočega komunističnega nasilja. Marko Natlačen si je s tem kot neformalni voditelj protirevolucionarnega tabora podpisal smrtno obsodbo.

Vodstvo komunistične partije se je že v začetku leta 1942 odločilo za Natlačeno likvidacijo. Nekateri najvidnejši partiji so ob tem opozarjali, da nimajo dovolj dokazov za njegovo obsodbo. Kljub temu ga je VOS v atentatu 13. oktobra 1942 likvidiral. Njegov sin Anton se je v pogovoru za Mladino takole spominjal smrti svojega očeta:

»Imel sem 12 let, tisto jutro sem šel v bližnjo trgovino po šolske potrebščine; pri vrtnih vratih je čakal in zvonil duhovnik. Pozdravim ga Hvaljen Jezus! in grem naprej. Ko se vračam, vidim vse polno italijanske vojske in slišim govorjenje, da je bilo pri Natlačenovih streljanje. Kaj se je zgodilo, so mi povedali doma. Kuharica Katika je šla pogledat k vratom, kdo zvonil. Ni ga poznala, zato je poklicala mamo, ki je šla pogledat, kdo stoji pred ograjo. Rekel je, da je kaplan iz Trebnjega in da ima pismo od dekana za očeta. Odpre mu vrata, ga pelje v vežo, pokliče očeta in ta ga povabi v sprejemnico. Mama odide po stopnicah, ko zasliši dva strela. Kot smo ugotovili, si je oče hotel ravno nadeti očala, da bi prebral pismo, ko ga je zadel smrtni strel v oko. Ko gre mama proti sprejemnici, pride duhovnik s pištolo v rokah, iz kuhinje pa skoči brat Marko, ki se je spopadel z njim. Na srečo se je pištola zaskočila, tako da ga je udaril s pištolo po glavi. V duhovnika preoblečeni morilec je potem skočil skozi okno in prek ograje pobegnil. Takoj potem je prišel jezuit pater Preac in mu dal še sveto olje, svečko smo mu prižgali, pisatelj dr. Tine Debeljak je prišel, slikarka Bara Remčeva je celo

naredila dve skici očeta, kako leži v krvi na tleh.«

Na dan umora Natlačena je Edvard Kardelj pisal v glavni štab Kidriču in Leskošku.

»Kakor ste že gotovo na svoje veliko veselje izvedeli, je danes naša VOS likvidirala Natlačena starejšega, a mlajši je bil lažje ranjen. Lahko si mislite, da sem prav pošteno razveseljen, ko so me nekaj ur po mojem prihodu v Ljubljano obvestili o tem dogodku. Naš je bil preoblečen v duhovna in jo je s pomočnikom vred cel in živ pobrisal. Tudi Kukovič je v bolnici poginil do kraja, tako da ima naša VOS v kratkem času dva pomembna uspeha.«

V Mohorjevem koledarju za leto 1945 so zapisali, da je vse Natlačeno delo izviralo iz globoke vere in nesebične ljubezni do naroda. Tudi njegovi politični nasprotniki so mu priznavali iskreno in nesebično domoljubje, preudarnost, poštenost in neomadeževanost pri javnem delu. Bil je načelen in oster politični borec, a srčno dober do vseh; zato so ga vsi spoštovali.

Komunistom ob prevzemu oblasti leta 1945 ni zadostovalo, da so Marka Natlačena odstranili. Januarja 1946 so oskrunili družinski grob na ljubljanskih Žalah in posmrtno ostanke pokojnih odpeljali neznano kam.

Marko Natlačen in njegovi so simbolični grob znova dobili leta 2005. Njemu je bil posvečen simpozij, ki ga je konec minulega leta pripravil Inštitut za novejšo zgodovino v Ljubljani. Ob 70. obletnici njegove smrti pa sta izšla Zbornik omenjenega simpozija in knjižica Mančan - slovenski ban s podnaslovom Portret dr. Marka Natlačena, v kateri je Mirko Kovač predstavil njegovo življenje in delo ter zbral črtice, ki jih je Natlačen kot dijak objavljaval v *Domačih vajah*.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Tudi v preteklem tednu so se težave kar kopičile in vlada jih skuša rešiti po starem receptu: ali jih zanika, ali pa hitro poišče »krivca«, ki naj bo odgovoren za polomijo. A tako se počasi a brez premora pogrezamo v močvirje.

Vojaška fronta. Vladi je končno uspelo, da je pogasila ogenj upora prefektov in žandarjev. Razumljivo: vsako nadaljevanje neposlušnosti bi pomenilo izziv ustavnosti, in ko je vlada zagotovila, da so bile plače napačno izračunane in vložila plačne razlike, potem pa še zagrozila s težkimi kaznimi, je upor usahnul. O tistih minimalnih sedem tisočakah za plače potem sploh ni bilo govora. A tudi vlada je morala plačati svojo ceno. Ministrica Nilda Garré je morala odsloviti lastnega brata, ki je baje spisal polemični dekret o »prilagoditvi prejemkov«. Odmev teh dejanj še ni potišal, ko je prišlo do nove afere. Fregata »Libertad«, vojaško šolska ladja in ponos argentinske mornarice, ki vsako leto z abiturienti mornariške šole pluje po svetu, je bila zaplenjena v Ghani. Tamkajšnje sodišče je namreč ugodilo zahtevi skupine lastnikov vrednostnih bonov, ki od Argentine zahtevajo poravnavo. To so boni v defaultu, ki jih lastniki niso hoteli vključiti v restrukturacijo in vodijo dolgo vojno pred mednarodnimi sodišči. Da je fregata na vojni in diplomatski misiji, da ni zasegljiva? Sodišče je za izpust ladje določilo vsoto 20 milijonov dolarjev, ki jih Argentina ni hotela plačati. Ladja je še naprej »ujeta« v Ghani, poleg tega pa mora država za uporabo pomola plačati 45 tisoč dolarjev dnevno. Argentina je tja poslala posebno diplomatsko misijo, a uspeh je kaj dvomljiv. Zanimivo je, da so strokovni kadri zunanjega ministrstva opozorili na to nevarnost in odsvetovali pristanek v tem afriškem pristanišču. Vlada (baje Moreno, zaradi trgovskih interesov) je odločila drugače. In ko sta dva mornariška oficirja to javno povedala, so ju odstavili. Za njima je odstopil še vrhovni poveljnik mornarice.

Za resnico? »Clarín laže« je geslo, ki ga zagrizeno ponavlja vlada. In proti tej multimedijski hiši je trenutno naperjeno vse vladno orožje. Ker mora sodnik pred 7 decembrom odločiti o dveh spornih členih medijskega zakona, vlada pritiska, da bi na to mesto prišel vladi poslušen sodnik. V Svetu magistrature, ki sodnike imenuje, vladi to doslej ni uspelo imenovanje, zavrgla pa je dva sodnika, ki naj bi nadomestno odločila o vprašanju, če dotlej

ne imenujejo novega. Če ji ne uspe imenovanje prijatelja, je »Plan B« zavlačevati odločitev, da bi se 7 decembra lahko polastila kanalov 13 in kableskega TN. Vse to seveda sploh ni v skladu z zakoni. Poleg tega so v enakem ali še slabšem položaju tudi multimedijske hiše, ki so naklonjene vladi. Proti njim seveda ni nikakršnih ukrepov. Vlada celo potrjuje nove odkupe televizijskih kanalov in radijski postaj lastnikom časopisov, kar je po novem zakonu izrecno prepovedano. A kdo bo naredil red? Ni pa kirchnerizmu uspelo odstraniti predsednika državne ustanove za nadzor (Avditorije). Leandro Despouy, katerega po ustavi imenuje prva opozicijska stranka (v tem primeru radikali - vlada nad njim nima nobene pravice), je prejel tako množično podporo celotne opozicije, da so vladni funkcionarji morali ustaviti ofenzivo. Sploh vladni posegi v sodne ustanove izzivajo vedno nove kritike. Celotna levičarska univerzitetna federacija (FUA) je obsodila »tiranstvo« pravosodnega ministra.

Po klancu navzdol. Medtem se gospodarski položaj vedno bolj zapleta. Inflacija, ki jo vlada zanika, je dosegla pretekli mesec skoraj dva procenta. Celotna skupina kirchnerističnih ekonomistov je opozorila na pojav in spoštljivo svetovala, naj vlada kaj naredi na tem področju. Devizna klada (cepo), ki je po besedah gospe Cristine tudi ni, je prizadela tudi enega najbolj zvestih guvernerjev. Capitanich (provincia Chaco) od Centralne banke ni prejel potrebnih dolarjev in je bil prisiljen, da dolarske provincijske bone plača v pesih, s čimer je povzročil na borzi padec vseh bonov. Kot posledica so narasle tudi obresti bonov, ki jih ponuja petrolejska družba YPF, ki krvavo potrebuje devize za razmah dejavnosti. Energetski deficit se namreč veča, vzporedno ko se proizvodnja manjša. Državni deficit je narasel kar za 300% v teku letošnjega leta v primerjavi z lanskim. Da bi povečala dolarsko nabirko je davčna ustanova še poostrila nadzor nad turizmom. Uporni sindikalizem (Moyano & Cia) pa je v četrtek 11. oktobra zasedel majski trg (kakih 40.000 duš) in zagrozil s splošno stavko pred koncem leta. Novo vodstvo provladne CGT pa se je sestalo z gospo Cristino. Skupna fotografija je bila res lepa. A sindikalisti so odšli praznih rok. Vsaj v tem je vlada dosledna. Kadar gre za denar, ne loči med prijatelji in sovražniki. Denarja ni za ničesar.

VTISI IZ SLOVENIJE

Sem mislil, da sem sam

Grozde - delo akad. slikarke Anke Košmerl

slovenskih frančiškanov je zaslediti še dolgo vrsto napovedanih gostovanj po vsej Sloveniji vse do maja naslednjega leta, ko bodo končali z nastopi.)

Avtorja drame sta študent Jan Dominik Bogataj (ki tudi nastopa v Grozdetovi vlogi) in p. Andraž Arko, frančiškan, ki se že dolgo ukvarja z gledališkim življenjem, predvsem kot kritik in komentator gledaliških in filmskih del. Dramo sta naslovila z naslovom Grozdetove pesmi: *Sem mislil, da sem sam*.

Delo sestavljajo številne slike, ki opisujejo Grozdetovo življenje od začetka do konca. Prikaže ga kot običajnega otroka in mladeniča, ki je do svetosti prišel po poti premagovanja zaprek, ki jih ima vsak mlad človek. V tem je tudi bistvo svetosti: da premagaš slabosti, ki jih vsakodnevno življenje postavlja pred človeka. Med slikami recitator v temi posreduje razne Grozdetove poezije.

Upriporitev je - tudi v Arkovi režiji - pripravila Gle-

dališka skupina Antonov oder, ki deluje v istoimenskem domu na Viču v Ljubljani. Sestavljajo jo mladi, navdušeni nastopajoči, ki imajo še malo odrske kilometrine za sabo, a jo pokrijejo z veliko mero prizadevnosti in sledenjem režiserjevih napotkov (podobno, kot se to dogaja po Domovih v Argentini). Tudi zaodrski pomočniki so njihovi vrstniki.

Tehnično je postavitev enostavna, predvidevajoč stalne selitve z odra na oder, a učinkovita. Kulisam in nekaterim pripomočkom močkom efektivno pomagajo svetlobni efekti in zvočni utrinki. Slabo uro in pol trajajoča predstava ves čas ohranja svežino in ne postane ne utrujajoča ne dolgočasna.

Odrska predstava se dopolnjuje s knjižno izdajo drame pri Založbi Brat Frančišek. Na CD-ju pa je izšla radijska igra za otroke *Ti si naš zavetnik - Lojze Grozde*. In v pripravi je še slikanica *Sonce mojega življenja* ilustratorke Urše Rožič, ki bo izšla proti koncu leta v sozaložbi z Mohorjevo družbo iz Celja.

GB

Jan Dominik Bogataj kot Lojze Grozde

NAŠ DOM SAN JUSTO

51. mladinski dan

Že pred meseci smo se mladi začeli zbirati in se pogovarjati, za pripravo našega mladinskega dne. Ves mesec smo se vadili v petju in plesu. Naši športniki so trenirali, da bi dosegli prva mesta. Veliko truda je bilo vloženega ob tem posebnem prazniku.

Najtežji, a najlepši teden, ki smo ga preživel ob pripravi našega 51. mladinskega dne pa je bil zadnji pred tem velikim dogodkom. Imeli smo kar tri generalke ob katerih se je stopnjevala kvaliteta kulturnega programa. Po vsaki končani generalki se je vsa mladina družila ob skupnem delu, čiščenju in pripravi prostorov v Domu.

Prišel je veliki dan! V nedeljo 9. septembra smo mladi praznovali naš mladinski praznik. Ob slovesni in prelepi pesmi, ki jo je zapela mladina, so slovenska in argentinska zastava ter narodne noše, vstopile v sanjuško stolnico, za njimi pa ministranti in dr. Jure Rode ter pater Alojzij Kukovica, ki sta darovala sveto mašo. Ob petju in iskreni molitvi smo Boga prosili za pomoč in spremstvo na mladinskem dnevu. Preden smo se razšli, nas je navdušeno pozdravila in nagovorila tudi članica družbe hčera Marije Pomočnice v Rimu, vizitatorica sestra Mira Peče, s katero smo se slikali pred oltarjem naše brezjanske Matere Božje, ki je bil čudovito okrašen.

Po končani sveti maši nas je čakal skupni zajtrk v Našem domu, ki so ga pripravili starši in ki se ga je udeležilo veliko ljudi.

Ob deseti uri se je začelo tekmovanje v odbojki za dekleta in fante. Navdušeno so na dveh igriščih športniki tekmovali in pokazali svoje spretnosti. Ob trinajstih so se tekme prekinile, saj je bila ura kosila. Veliko gostov se je posedlo za mize v zgornji dvorani. Med tem sta dva predstavnika mladih poročala o delovanju sanjuške organizacije v letu 2012. Na zaslonu smo si lahko ogledali slike raznih dogodkov in prireditev naše mladine.

Gostje so še poklepetali, športniki pa so nadaljevali s tekmovanjem. Vsak je navijal za svojo ekipo. Dekliška finala se je odigrala med dekleti iz Ramosa in San Justa. Naši fantje pa so se pomerili s Sanmartinčani.

Oder je bil okrašen s mladinskim grbom na sredini, ob njem pa so prostor krasiли široki beli trakovi z barvastimi lučmi.

Ob pol osmi uri se je pričel kulturni program z argentinsko folkloro, carnawali-

to, potem pa z gorenjskim plesom, ki so ga izvedli člani skupine Mladika pod vodstvom prof. Miriam Mehle Javoršek. Takoj nato sta vstopili argentinska in slovenska zastava.

Po spoštljivem petju narodnih himen nas je pozdravila predsednica Našega doma ga. Mici Malavašič Casullo, potem pa je izrekel uvodne besede predsednik sanjuške mladine, Maksi Malovrh. Objavljamo jih na uvodnem mestu.

Program se je nadaljeval. Na zaslonu se je prikazalo nekaj posnetkov mladih s telefoni, slušalkami, ob računalnikih. S plesom smo hoteli pokazati, kako je mladina zaradi tehnologije med seboj odda-

ljena. Ta ples so uprizorili mladci in mladenske, vodstvo pa je prevzela Ana Clara Zafra s pomočjo Lučke Marinčič.

Naslednji prizor se je vršil v šoli. Učenci so bili zatopljeni vsak v svojem tehnološkem svetu, zato niso zaznali vstop profesorja. Ko se ukine Internet, ne vedo kaj bi naredili, skoraj obupavajo. Učitelj jih spodbuja naj poskusijo kaj novega, naj ustvarjajo. Ob ropotu žog, vreč, knjig in drugih

šolskih predmetov mladina doseže zanimivo melodijo, katero spremlja s petjem.

Po učni uri sledi odmor, a kaj naj bi mladina brez interneta? Učenci se čudijo, da so med učno uro dosegli zanimivo glasbo. Tako se prične naslednja točka, mladina zapleše ob ritmu angleške pesmi "Light up the World". Ples sta vodil Lučka Marinčič in Uršula Urbančič.

Spet nov prizor je bila pesem, ki povzema vsebino kulturnega programa in se glasi: »... saj smo utopljeni v osamljenem življenju, oddaljeni od drugih, skupaj se trudimo, združeni bodimo, svetu zdaj vrnimo kar izgubil je ...« Besedilo smo prilagodili in prevedli mi mladi.

Za konec so vsi Sanjuščani zaplesali ob ritmu »DO-RE-MI« pod vodstvom prof. Jureta Urbančiča. Ta zadnji prizor se je začel s plesom mladine, ki se počasi pridružuje. Za tem se vključijo tudi najmlajši, otroci slovenske osnovne šole Franceta Balantiča, potem pa še ostala mladina, mladci in tudi nekateri starši. Ta mogočni zaključek programa znova dokazuje moč skupnega dela.

Po programu smo posebej nagradili športnika Kristjana Poglajna, ki se je udeležil olimpijskih iger z Argentinsko reprezentanco. Sanjuška mladina je nanj ponosna, saj je še pred kratkim igral za našo ekipo. Še bolj pomembno pa je to, da

MENDOZA

Dolgo pričakovana želja

Petje je način človeškega izražanja. Pevec izraža veselje, ljubezen, korajžo, žalost ..., vsa svoja čustva. Pojemo sami ali združeni, pojemo sebi in drugim. Slovenci radi pojemo v skupini in naša narava nas vabi k večglasnem petju. Slovenska pesem je naravno zborovska.

Skoraj petnajst let je že minilo odkar

skih in osem argentinskih pesmi. Zapeli so nam: v prvem delu *Igraj kolce*, Belokranjski napev; *Teče mi vodica*, Prekmurska, *Juhe, pojdamo v Škofiče*, P. Kernjak; *Dečva pa v hartlecu*, Koroška narodna - D. Bučar; *Poet*, M. Petan - O. Pestner, prir. E. Logar; *Kaj narediš, kaj pa storiš*, H. Germ, prir. E. Logar; *Rezijanska*, A. Srebo-

se je osem mendoških slovenskih fantov odločilo skupaj peti. Dolga leta se izražajo in nas osrečujejo s svojim petjem. Po prvih javnih uspehih se jim je porodila, najprej skrita in pozneje izražena želja, prikazati svoje petje v domovini svojih prednikov, staršev in sorodnikov v Sloveniji.

Po mnogih letih, prošnjah in dolgih postopkih so se jim sanje uresničile.

Slovenski mendoški oktet se je 13. septembra 2012 poslovil z izredno vestno

tnjak. V drugem delu: *Vidala*, E. Albino; *Triunfo de Chacabuco*, F. Luna - A. Ramirez; *Volver*, C. Gardel - A. Le Pera, prir. D. Martín; *Azabache*, E. M. Francini - H. Stamponi - H. Exposito, prir. V. Tabbush; *Tonada de otoño*, J. Sosa - D. Sanchez, prir. D. Martín; *Kilómetro 11*, C. Aguier - T. Cocomarola, prir. A. M. Caroli; *La tarde*, A. M. Chouhy Aguirre - C. Guastavino; *Canción y huayno*, O. Rojas - M. Nuñez, prir. G. Espada. Po uspešni izvedbi so nam dodali še štiri pesmi.

pripravljenim koncertom. V zadnjih tednih pred koncertom so tudi gostovali v mendoških vinarnah in farnih skupnostih. V Slovenskem domu so nas presenetili z novimi kulisami in akustičnim stropom na odru, z ornamentacijo dvorane in pravilno razsvetljavo. Vsi smo bili opazili, da ima poslovilni koncert za oktet velik pomen. Poleg veselja smo se Mendoščani tudi spomnili pokojnega Jožeta Štirna, pel je bas pri oktetu; veliko se je bil trudil za potovanje v Slovenijo. Gospod ga je nepričakovano poklical v svoj raj.

Sedanja zasedba okteta je sledeča: Nesti Bajda, Tone Štirn, Vladi Triep, Andrej Šmon, Matjaž Grintal, Pavel Šmon, Tine Šmon in Diego Bosquet. Pripravljeni spored nastopa je vključil osem sloven-

Polna dvorana in mnogi stoječi so potek koncerta potrdili z navdušenim ploskanjem. Prijatelji slovenske skupnosti in številni sorodniki so res uživali glasbeni večer. Kdor že skozi petnajst let sledi življenje okteta, s ponosom trdi, da vsak njihov nastop pomeni korak v bogatejšo prihodnost. Charango in argentinska tolkala so popestrili nastop. Fantje so peli prepričani, veseli, navdušeni, z globokim doživetjem in preciznostjo.

Koncert je bil odličen začetek uspešnega gostovanja in narodnega poslanstva slovenskih fantov v Sloveniji ter prisrčen dokaz, da ljubezen in slovenska zavest še živi.

Fantje, srečno pot!

Božidar Bajuk

je sin slovenskih staršev in smo nanj lahko ponosni vsi Slovenci.

Na vrsto je prišla tudi razdelitev pokalov. Za drugo mesto so prejela priznanje dekleta iz Ramosa in fantje iz San Martina. Prvo mesto pa smo osvojili fantje in dekleta iz San Justa.

Sledile so zahvale vsem, ki so omogočili tako kvalitetno praznovanje mladinskega dne. Mladinski duhovni vodja, g. Franci Cukjati, nam je podal zaključno misel. Pred razhodom smo se vsi skupaj za-

peli mladinsko himno.

Ta posebni praznik smo zaključili v družbi prijateljev ostalih domov med razgovorom. V zgornjih prostorih dvorane pa se je že mladina vrtela ob zvokih DJ-ja.

51. sanjuški mladinski dan je končal, a ostal nam bo v najlepšem spominu. Veliko truda je bilo potrebnega, da je uspel. S skupnimi močmi smo dosegli prekrasen dan in s tem dokazali, da skupaj hodimo v bodoči rod!

Mladina Našega doma

Prijateljsko kosilo upokojencev!

Večina od nas se zaveda, da smo starejši bolj potrebni prijateljske podpore, ljubezni in spoštovanja starosti. Zato poskrbi naše upokojensko društvo, ki nam vedno pripravi tradicionalno prijateljsko kosilo v Našem domu San Justo.

30. septembra je bil lep sončni dan, ki je povabil 72 oseb. Vse goste je pristrčno pozdravila Marjanka Furlan in predsednica Doma ga. Mici Malavašič Casullo - namestnica predsednice upokojencev gospe Pavla Kovač Škraba, ki je potovala v Slovenijo na obisk svoje družine. Imeli smo čast, da sta nas spremljala delegat dr. Jure Rode in gospod Franci Cukjati.

Pred jedjo vedno molimo se zahvalimo za prejete dobre, v tem primeru je gospod Franci zmolil Oče naš in blagoslovil jedi. Kot vedno je bila jedilnica okrašena z rožami in izbranimi prti, mize pa rezervirane za prijatelje in družine, ki so radi skupaj.

Sledilo je okusno kosilo, ki ga naše žene in matere z vso ljubeznijo pripravijo in vljudno postrežejo.

Pri srečelovu je bilo več obiskovalcev osrečenih z razveseljivimi dobroti (viski, steklenice vina in sladki bomboni).

Najlepša zahvala vsem, ki organizirate ta dan upokojencev našega skupnega prijateljstva. Zahvala naj bo tudi izročena vsem, ki na katerikoli način sodelujete. Največ našim materam, ženam za pomoč v kuhinji, pri postrežbi, za okras miz in pripravo daril. Prav vsem najlepša hvala za te lepe trenutke, ki nam jih nudite in prosimo, da se ti sestanki nadaljujejo še naprej v naše veselje. Mi pa prosimo Boga, če nam bo naklonil še kaj let, naj nam da še primerne zdravja pa veselja in želje do življenja.

Po kavi in pecivu smo se razšli na svoje domove že v pričakovanju naslednjega božičnega srečanja.

Vi starejši pa, ki nas še niste obiskali, vas pristrčno pričakujemo. Udeležite se tega prijateljskega kosila v naši družbi.

Pristrčno ste povabljeni!

Cilka V. Lipar

G. JOŽE RAZMIŠLJA

Odgovornost

Ta nas vse zadene. Nihče ne more reči, kakor Kaj: ali sem mar jaz varuh svojega brata. In če nas to ne opravičuje, se ne smemo izgovarjati in smo za bližnjega odgovorni. Tega se ne moremo iznebiti. Smo odgovorni tudi za druge. »Iz tvoje roke bom zahteval njegovo dušo«, pravi Sveto pismo in s tem dokazuje našo odgovornost.

Taki smo pred Bogom. Njemu bomo dajali odgovor za naše življenje in za naše sposobnosti. Vse smo prejeli in to kot upravniki in ne kot lastniki. Enako kot tisti, ki je prejel pet talentov ali pa samo enega. Lahko bomo pohvaljeni ali pa tudi ne. Če živimo po božji volji in Bogu v čast, če drugim pomagamo, da delajo isto, bo božja tehničar vedno pokazala v našo korist. Odgovorni smo pred Bogom za vse, kar je našega in nam je bilo dano za vse.

Starši so odgovorni za svoje otroke, dokler ti niso odrasli. Dolžni so jim dati potrebno in možno vzgojo in pouk. Doma naj se naučijo ljubezni do vseh, ker vidijo zgled. Očetova hiša je kraj spoštovanja življenja in ljudi. Nikdar naj ne izostane verska vzgoja. Oče naj bo prvi duhovnik domače Cerkve in mati naj bo kot Marija, ki je doprinesla svoje k Jezusovi verski vzgoji. Tako bosta oba pokazala svojo odgovornost. Bog jim je dal otroke in Njemu naj jih vrnejo.

Tudi otroci so odgovorni za svoje starše. Ne tako kot tisti oče, ki je mogel poskrbeti za deset otrok, oni pa niso bili tega zmožni za enega očeta. Staršem naj ne grenijo življenja, pravi apostol Janez. Dolžni so jim hvaležnost, naj jim pomagajo, kolikor je to v njihovi moči, ker so zanje odgovorni.

Odgovorni smo tudi za narod, iz katerega izhajamo. Za njegov obstoj in za njegovo prihodnost. Če ga ne bomo branili mi in to najprej v nas samih, naj od drugih tega ne pričakujemo. On je naš in mi smo njegovi. In tudi zanj bomo dajali odgovor.

Smu odgovorni za druge in to dolžnost izpolnjujemo vsaj delno s tem, da vsem dajemo dober zgled. Vse ostalo, če je slabo, še poveča našo odgovornost.

Zelo pazimo na to, kakšni smo do drugih. Naj jim ne bomo nikdar v spotiko. Zaprek in spodrsrljavev je v življenju že tako preveč. Vsi jih imamo. In odgovornost je tudi v tem, da sebi in drugim olajšamo pot in odstranimo, kar nas ovira.

Morda posameznik tega ne zmore. Naj se nihče v tem prizadevanju ne počuti osamljenega. Če bomo mi pomagali drugim, bodo tudi oni isto storili z nami.

Nismo samotarci. Ne živimo na kakem osamljenem otoku. Če se kdo izgubi ali oddalji, smo verjetno temu krivi vsi. Morda smo mu k temu celo pomagali, če mu nismo pravočasno priskočili na pomoč ali pa smo šli mimo njega, kakor tisti duhovnik in levit, kot beremo v Svetem pismu. Odgovornost nam svetuje in nam naroča vse prej kaj drugega, če to vzamemo zares.

Slovenija na spletu

Tudi med nami večkrat krožijo po internetu razni video-posnetki, ki prikazujejo čudovite lepote Slovenije.

promovira naravne, kulturne, turistične in zgodovinske znamenitosti države Slovenije. Večina je v sklopu znanege portala youtube. Vzemite si nekaj trenutkov in pobrskajte po tej slikoviti zbirki, ne bo vam žal. V njej je ta hip preko 140 filmov iz različnih slovenskih regij razvrščenih v mnoge uporabne kategorije za lažje iskanje.

Tako lahko brskate med drugim po filmih, ki prikazujejo vse od kulturnih posebnosti, pa do čudovitega kraškega podzemnega sveta, ali pa skočite od morja do Alp in naprej v Prekmurje. Ekipa *Travel Slovenija*, ki stran koordinira trdi, da se trudijo objaviti kar največ filmov v več jezikovnih verzijah in jih tako približati tudi gledalcem po svetu.

Radi jih posredujemo svojim argentinskim prijateljem, saj smo nanje ponosni. Sedaj bo te lahko najti na enem samem mestu. Naslov je sledeč:

www.travel-slovenija.com

Na tej povezavi se od zdaj naprej nahaja čisto nova, sproti dopolnjujoča se, osrednja video zbirka, ki

PISMO BRALCEV

Pukšiča ne bo

Načrtovano je bilo potovanje tričlanske komisije v Argentino, Čile, Brazilijo in Urugvaj, ki naj bi jo vodil poslanec SLS, Franc Pukšič. Obiskala bi slovenske skupnosti naseljene v teh deželah, kot predstavniki Komisije DZ za Slovence v zamejstvu in po svetu, v smislu ustavne zadolžitve, da »se vzdržujejo stiki s Slovenci zunaj meja matične domovine«.

Ker je predsednik DZ, Gregor Virant mnenja, da »dodatna vrednost, ki bi jo to potovanje prineslo, nikakor ne odtehta stroškov potovanja« pa tudi zaradi »ogorčenih reakcij s strani državljanov« bo zato »naredil vse, kar je v njegovi moči, da to potovanje prepreči«.

Predvideni stroški potovanja so med 10.000 in 25.000 evrov

Slovenijo približno poznam. Nisem pa vedel, da tam uspejajo banane. Saj so te izjave vredne najznačilnejše »Republike bananere«.

Franci Markez

P.D. Če že levici ni za vzdrževanje zvez s Slovenci v tujini, bi si lahko izmislila malo bolj inteligenten argument. Že zato, da bi pokazala malo več spoštovanja do državljanov, iz katerih se s takimi izjavami delajo norca - kar pa sicer že dolga leta prakticirajo.

(... delati se norca - ne upoštevati, ne obravnavati nekoga resno ... *Slovar SKJ, III, stran 151*).

OB 120-LETNICI USTANOVITVE SLOVENSKE LJUDSKE STRANKE

Nekaj spominov na SLS v prelomnih časih

Pogovor prof. Veronike Kremžar Rožanec z dr. Markom Kremžarjem o delovanju SLS v emigraciji, v času slovenske državne osamosvojitve.

Slovenska ljudska stranka (SLS), od katere ustanovitve leta 1892 poteka 120 let, je po drugi svetovni vojni obstajala le v politični emigraciji. Večkrat beremo o delu, ki so ga opravili izseljenci v zvezi s slovensko državno osamosvojitvijo, manj znano pa je s tem povezano delo SLS.

O tem so sproti poročali naši listi, kasneje pa ne več. Med vprašanji, ki so mi jih zastavljali v intervjujih zadnjih dvajsetih let, se nobeno ni dotikalo tega dela, ki je morda zato ostalo manj poznano. Rad pa bi poudaril, da je bilo takrat mogoče doprinesati k ohranjanju demokratičnih vrednot in k prepoznavnosti slovenskih teženj za državno osamosvojitve predvsem zaradi vztrajnega in neopretrganega dela, ki ga je opravljala SLS že od prvih dni emigracije v skladu s svojo, takrat že stoletno tradicijo.

Leta 1984 si bil izvoljen za načelnika SLS v emigraciji. Ali sta

razpad Jugoslavije in slovenska osamosvojitve stranko presenetila, ali ste se na kaj takega pripravljali?

Že v času mojih predhodnikov dr. Miha Kreka in Miloša Stareta je stranka predvidevala propad komunističnih totalitarizmov. V pričetku osemdesetih let je bila dekadenca teh režimov že vidna, ni pa bilo lahko predvideti kdaj in kako se bo to končalo. Prav zato smo leta 1987 poživili stike z evropsko zvezo krščansko demokratičnih in ljudskih strank in proti koncu istega leta pričeli s pripravami za izdelavo obširnega programa, ki bi bil primeren za delovanje v Sloveniji po vrnitvi demokracije. Ta program je bil končan leta 1989 in objavljen prve dni naslednjega leta.

V tistem času sta nas postavila pred pomembne odločitve dva dogodka. Prvi je bil leta 1989 telefonski klic predsednika Slovenske kmečke zveze (SKZ) Ivana Omana. Z Omanom se do ta-

krat nisva srečala, poznal pa sem njegovo delo in mu nekajkrat po skupnih znancih sporočil pozdrave. Poklical me je nepričakovano v pisarno, ko je bil nekje na poti zunaj Slovenije, in je bil gotov, da je pogovor varen. Povedal je, da so v Sloveniji odprli prijavo za vpis do tedaj prepovedanih političnih strank in da je nevarnost, da se polastijo imena Slovenske ljudske stranke pripadniki režima. Pojasnil je, da lahko registrirajo imena strank le državljani in vprašal, če ima stranka koga v Sloveniji, da bi to lahko storil. Ker smo člani načelstva SLS v emigraciji že davno izgubili jugoslovansko državljanstvo, v domovini pa primernega zaupnika nisem poznal, je Ivan Oman ponudil, da registrira stranko on, a je hkrati dal besedo, da tega ne bo uporabil, dokler se stranka ne vrne iz emigracije, oziroma se ne dogovoriva drugače. Ker nisva vedela kdaj bo nova priložnost za kak pogovor, časa pa je bilo malo, sem Ivana

Omana pooblastil naj to stori.

Drug tak dogodek pa je bilo vabilo na kongres UCDEC (Union Chrétienne démocrate d'Europe centrale), Srednjeevropske zveze krščansko demokratičnih in ljudskih strank, ki je bil predviden prvotno novembra 1989 v Budimpešti pa sklican končno marca naslednjega leta. Ker je bil to prvi kongres na ozemlju nekdanje po komunistih obvladane Evrope, naj bi se ga udeležili poleg običajnih delegatov tudi predsedniki strank iz emigracije in če mogoče eden ali dva somišljenika iz takrat še nesvobodnih domovin.

Od kdaj je imela SLS zastopstvo v Srednjeevropski zvezi krščansko demokratičnih in ljudskih strank?

Slovenska ljudska stranka, ki jo je po vojni v emigraciji vodil dr. Miha Krek, je bila leta 1952 med ustanovnimi članicami te zveze. Dr. Krek je zastopal SLS v Srednjeevropski Zvezi krščansko

demokratičnih in ljudskih strank do svoje smrti. Ko je prevzel vodstvo SLS dotedanji podnačelnik Miloš Stare, je poveril to zastopstvo dr. Ludviku Pušu, ki je živel v New Yorku. Kasneje je nadomestil dr. Puša na tem mestu, zaradi njegovega slabega zdravstvenega stanja, poljski delegat Sieniewitz. Ko sem bil po Staretovi smrti izvoljen za načelnika stranke, sem leta 1986 prosil podnačelnika dr. Petra Klopčiča iz Kanade naj pomaga po svojih močeh dr. Pušu, kasneje pa naj to nalogo prevzame. To je storil sprva sam, po kakem letu pa mu je pri tem pomagal inž. Marjan Struna, dolgoletni somišljenik SLS iz Francije. Tako je vsa leta pred osamosvojitvijo zastopal SLS na mednarodnih sestankih in sejah evropske krščanske demokracije vsaj en slovenski delegat. Navadno je prevzel dr. Klopčič zastopstvo na srečanjih v Angliji in Španiji, inž. Struna pa v Franciji, Belgiji in Nemčiji.

(Dalje prihodnjič)

NOVICE IZ SLOVENIJE

STARA SLOVENIJA

Prebivalstvo Slovenije se stara, kar se kaže tudi v vse večjem številu upokojenih in daljšem obdobju prejemanja pokojnin. Leta 2010 je v Sloveniji za 100 prejemnikov pokojnin v pokojninsko blagajno vplačevalo 154 zavarovancev. Projekcije kažejo, da bo leta 2060 za 100 pokojnin plačevalo le še 86 zavarovancev, izpostavljajo na statističnem uradu.

OPERNA PREMIERA

Na sporedu ljubljanske operne hiše je bila premiera nove slovenske opere Janija Goloba Ljubezen kapital, ki je poleti že doživela praizvedbo v sklopu 60. Festivala Ljubljana. Libreto za opero, ki poudarja, da je največji kapital v življenju ljubezen, ter njeno režijo podpisuje Vinko Möderndorfer. V premieri in ponovitvah bodo v glavnih vlogah nastopali tudi Marcos-Marko Fink, Juan-Janez Valse in Ivan Arnsšek.

ENAJST AVTOHTONIH PASEM V ŽIVALSKEM VRTU

Živalski vrt Ljubljana je odprl prvo slovensko kmetijo z vsemi avtohtonimi pasmami domačih živali. Na kmetiji je nameščenih 11 avtohtonih pasem, ki so sicer razpršene po celi Sloveniji in si jih doslej ni bilo mogoče ogledati na enem mestu. To so tri pasme konj - lipicanec, posavski konj in slovenski hladnokrvni konj, štiri pasme ovc - belokranjska in istrska pramenka, bovška ovca in jezerska solčavka ter še cikasto govedo, štajerska kokoš, drežniška koza, krškopoljski prašič in kranjska čebela.

PO SVETU

SKOK Z ROBA VESOLJA

Avstrijski pustolovec Felix Baumgartner je uspešno prestal nedeljski skok z višine 39,04 kilometra. Pri tem je med prostim padom prebil zvočni zid. Po besedah člana Mednarodne zveze za športno letalstvo Briana Utleya je dosegel hitrost 1342 kilometrov na uro. Podrl pa je še en rekord, in sicer rekord potovanja v višino z balonom. Cilj Baumgartnerjeve misije je bil med drugim tudi preizkus obleke za vesoljsko agencijo Nasa. Zbrane podatke bodo znanstveniki uporabili za razvoj novih metod reševanja astronautov iz vesoljskih plovil med povratkom na Zemljo. Na voljo bodo imeli tudi dovolj podatkov o tem, kako se na takšnih višinah in pri takšnih hitrostih obnaša človeško telo.

VLADA, PO VOLITVAH, NESPREMENJENA

V Črni gori so v nedeljo potekale predčasne parlamentarne volitve. Po podatkih nevladnih organizacij je koalicija Evropska Črna gora dobila 45,6 odstotka glasov. Vodja Demokratske stranke socialistov Milo Ćukanović je že razglasil zmago in napovedal, da bo oblast v državi v prihodnjem obdobju ostala nespremenjena. Do predčasnih volitev v državi je prišlo po tem, ko se je vladna koalicija odločila, da mora Črno goro, ki je konec junija dobila datum za začetek pristopnih pogajanj z Evropsko unijo, v tej ključni fazi v prihodnje voditi vlada s polnim mandatom za potrebne reforme.

ZUNANJI MINISTRI EU

Zunanji ministri Evropske unije so v Luksemburgu sprejeli nove zelo močne ukrepe proti Teheranu zaradi njegovega spornega jedrskega programa. Nove ukrepe so sprejeli tudi proti Damasku in obnovili obstoječe proti Minsku. Ukrepi proti Iranu ciljajo na finančne transakcije, uvoz zemeljskega plina, prometni sektor in trgovino. Poleg tega so prvič udarili iranske telekomunikacije in na seznam podjetij, ki so kaznovana z zamrznitvijo premoženja, uvrstili še približno trideset iranskih družb. Sirija je dočkala že osemnajsti krog sankcij, ki bodo uperjene proti režimu Bašarja al Asada. Te doslej niso prinesle želenega učinka, ki je konec nasilja nad prebivalstvom.

O VSTOPU HRVAŠKE

Nemčija v zadnjem času zastruje svojo retoriko, kar se tiče vstopa Hrvaške v Evropsko unijo. Kot je ob prihodu v Luksemburg, kjer je potekalo zasedanje zunanjih ministrov Evropske unije, povedal nemški vodja diplomacije Guido Westerwelle, Nemčija želi Hrvaško v povezavi, a popuščanja pri tem ne bo. Po njegovem mora Hrvaška izpolniti vse zaveze, ki so pogoj za članstvo. Kot je znano, je nemški tisk v zadnjem času precej vznemiril s poročanjem, da Hrvaška ni pripravljena na vstop v povezavo. Hrvaška zunanja ministrica Vesna Pusić je v odzivu dejala, da so opozorila z Nemčije resna, a da bo Hrvaški uspelo.

IZSELITEV MLADIH

Kar 57 odstotkov mladih Hrvatov razmišlja, da bi se

PISALI SMO PRED 50 LETI

29. OKTOBER

je resnični slovenski praznik, ki se ga moramo spominjati vedno in povsod, doma kakor v tujini. To je dan, ko je slovenski narod po 600 letih habsburške nadvlade, pa še par stoletij drugih fevdalcev stresel s svojega tilnika suženjski jarem in postal sam na svoji zemlji svoj gospod. Tisoč let je čakal slovenski narod na »svoj dan«, ki je prišel 29. oktobra 1918. leta, ko se je pod silo zavezniških zmag pa notranjega odpora narodov zrušila habsburško-ogrska dvojna monarhija, mačeha slovenskih narodov v njej. ...

SLOVENC V ARGENTINI
BUENOS AIRES
OSEBNE NOVICE

Družinska sreča. V družini Franceta Krištofa in njegove žene ge. Štefke roj. Petrič so dobili sina Gregorija Lovrenca; družino Janeza Krištofa in življenjske družice ge. Tince roj. Glavan je razveselila hčerka Valentina Nežka. V družini Rudolfa Leberja in njegove žene Olge roj. Vrninc se je rodil sin Viktor; v družini Milana Magistra in njegove žene ge. Olge roj. Prijatelj pa tudi sin, ki je pri krstu dobil ime Milan. Srečnim družinam naše čestitke.

Prejšnji teden je na državni univerzi v Buenos Airesu končal študije kemije g. Alojzij Mehle; prijatelji mu iskreno čestitajo.

MORON - CASTELAR

Slovenci, naseljeni v več ali manj strjenih skupinah po okrajih Velikega Buenos Airesa, so v zadnjih letih postavili svoje domove v San Justu, Ramos Mejii, San Martinu, Carapachayu, Lanusu, in v Berazategui; v Buenos Airesu pa gradijo dvorano Slovenske hiše. Tisti, ki smo na področju Moron-Castelar, pa smatramo že obstoječo Pristavo za svoje najprikladnejše središče. ...

Pristava je v osnovi namenjena vsem slovenskim novonaseljencem za njihove prireditve. Da bi pa služila tudi kot središče za Slovence, naseljene na področju Moron-Castelar nekako tako, kakor služijo domovi drugim slovenskim naselbinam v okolici Buenos Airesa, se nas je zbrala skupina Slovencev iz tega okoliša in smo sestavili pripravljalni odbor. Ta odbor je že imel več sej in je že začel z delom. ...

-e -a

CARAPACHAY

Odbor Slovenskega doma v Carapachayu je pripravil za nedeljo, 21. t. m. prvi spomladanski piknik. Uspeh je bil zelo lep. Vabilu se je odzvalo toliko rojakov, da prireditelji najbrž niso pričakovali tolikšne udeležbe. Saj so prišli - in to večinoma družine - iz Carapachaya, Munra, Floride, Ville Adeline in drugih bližnjih krajev. Močna je bila skupina iz San Martina. Med razgovorom, pesmijo ter poskočnimi, ki jih je igral harmonikar, se je razvijala družabna prireditvev, katere glavne odlike so bile domačnost, preprostost in prisrčnost.

Svobodna Slovenija, 25. oktobra 1962 - št. 43

izselili in odšli v katero od držav Evropske unije, predvsem Veliko Britanijo in Nemčijo, zaradi študija ali zaposlitve, je pokazala raziskava družbe Visa. Dekleta kot vzrok navajajo boljše možnosti za kariero, fantje pa željo po večjem zaslužku.

PO POMOTI STRELJALI PREDSEDNIKU

V Mavretaniji je vojaška patrulja po pomoti streljala na predsedniški konvoj in lažje ranila predsednika Mohameda Aziza, ki je prestal operacijo in se že pojavil na televiziji. Podrobnejše zdravniške preglede bo opravil v Franciji.

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Antonio Mizerit** / Propietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Franci Žnidar** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** Tel.: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: **esloveniau@sinectis.com.ar** in **esloveniau@gmail.com** **Za Društvo ZS:** Franci Žnidar / **Urednik:** Tone Mizerit **Sodelovali so še:** Tine Debeljak (slovenska politika), Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin, Jože Horn, Maksi Malovrh, Mladina Našega doma, Marko Vombergar, Božidar Bajuk, Veronika Kremžar Rožanec, Cilka V. Lipar in Franci Markež. **Mediji:** STA, Radio Ognjišče, Družina.

RESUMEN DE ESTA EDICION

70 AÑOS DE UN CRIMEN

El 13 de octubre de 1942 un agente del servicio secreto del partido comunista esloveno, vestido de sacerdote, asesinó a Marko Natlačen, prominente político, dirigente del Partido Popular y conductor de la nación en sus tiempos más difíciles. Un crimen más de los revolucionarios apátridas. Su muerte fue lamentada y condenada por todos los eslovenos democráticos. Aun hoy es recordado con respeto y admiración. (Pág. 2)

LA VIDA DEL BEATO MÁRTIR GROZDE

Dos años han transcurrido desde que el Papa proclamó beato al joven mártir Lojze Grozde. Nuestro corresponsal en Eslovenia tuvo la fortuna de ser uno de los espectadores de la obra que describe la vida del mártir, titulada Pensé que estaba solo (extracto de una poesía del mártir). Los autores son el estudiante Jan Dominik Bogataj (quien también interpreta el papel de Grozde) y el padre franciscano Andraž Arko. En la página de los padres franciscanos eslovenos se puede leer donde se realizarán las presentaciones en Eslovenia hasta mayo de 2013, cuando concluirán la gira. La puesta en escena es sencilla y se debe en gran parte en la necesidad de adecuarse a los diferentes escenarios. La obra no pierde su frescura en la hora y media de duración y se complementa con un libro publicado por la editorial Brat Fračišek (hermanos franciscanos). Para los niños editaron un CD con la vida del beato Grozde, de la infancia a la beatificación, donde se incluyen algunas de sus canciones (algunas con música). También están preparando un libro con dibujos para los más pequeños. (Pág. 2)

TRABAJEMOS JUNTOS, UNIDOS

El 9 de septiembre próximo pasado la juventud del centro esloveno Naš dom en San Justo, celebraron el 51º Día de la Juventud. Algunos con trajes típicos, acompañaron la misa que presidió el delegado pastoral Dr. Jure Rode en la catedral. Ya en el centro y después de desayunar, comenzaron los partidos de vóley femenino y masculino. Durante el almuerzo, compartieron con los comensales – a través de fotos – el trabajo realizado a lo largo de este año, por las organizaciones juveniles de San Justo. Al anoecer comenzó el programa cultural en el cual desarrollaron a través de bailes, música y canciones cómo los jóvenes están aislados, inmersos en su mundo tecnológico y cómo, trabajando y divirtiéndose juntos, pueden recuperar los vínculos. Tras el programa, entregaron un reconocimiento especial al voleibolista Cristian Poglajen. (Pág. 3)

EL OCTETO MENDOCINO VIAJÓ A ESLOVENIA

Casi quince años han pasado, desde que ocho eslovenos de Mendoza se decidieron por cantar juntos. Nació el Octeto mendocino. Desde un principio cosecharon éxitos con sus interpretaciones tanto es Mendoza como en el resto del país, donde se presentaron. El deseo, de mostrar su canto en la patria de sus antepasados, se hizo realidad. Previamente, el 13 de septiembre pasado, se despidieron de su público con un concierto que incluyó ocho canciones en idioma esloveno y otras ocho en español. La alegría por el viaje se entremezcló con el recuerdo a Jože Štirn, que cantó en el octeto y el Señor lo llamó inesperadamente. La formación actual del octeto es: Nesti Bajda, Tone Štirn, Vladi Triep, Andrej Šmon, Matjaž Grintal, Pavel Šmon, Tine Šmon y Diego Bosquet. El salón colmado, con muchos de pie, despidió a los artistas con fuertes aplausos. (Pág. 3)

VIDEOS DE ESLOVENIA

Desde la agencia de turismo Travel Slovenia los invitan a visitar el nuevo portal **www.travel-slovenija.com** desde el cual promueven el patrimonio natural, cultural, turístico, culinario de Eslovenia, además de los lugares históricos. Hay más de 140 películas cortas que muestran las bellezas del país. Tómese un momento para recorrer las regiones eslovenas. Corra la voz entre sus amigos. Si visitan el perfil en Facebook, se los mantendrá informados de las novedades en el portal.

Naročnina Svobodne Slovenije: Za Argentino, \$ 500.-; pri pošiljanju po pošti: sivi papir, \$ 635.-; beli papir \$ 710.-; Bariloche; \$ 560.-; obmejne države Argentine, 215.- US dol.; ostale države Amerike, 225.- US dol.; ostale države po svetu, 235.- US dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto, 165.- US dol. za vse države. Dolg za letnike v zaostanku se plača po ceni naročnine tekočega leta. **Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.** **Čeke:** V Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / California 2750-C1289ABJ Buenos Aires-Argentina / Tel.: (54-11) 4301-5040 / E-mail: info@vilko.com.ar

MALI OGLASI

TURIZEM
TURISMO BLED
 EVT Leg. 12618
 Dis. 2089
 de Lucía Bogataj
 Monseñor Marcón 3317 B, San Justo
 Tel. 4441-1264/1265

TTS VIAJES
Alenka Vivod
 5294/3884
 155/660/0859 - avivod@ttsviajes.com
GREGOR BATAGELJ, turistični vo-
dnik v Sloveniji. Slovenski/španski
 jezik. Mob.: +386-(0)31-567-098.
 E-naslov: mgbatagelj@gmail.com

ZOBOZDRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zoboz-
 dravnica - Splošna odontologija -
 Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos
 Mejía - Tel.: 4464-0474.

ADVOKATI

Dobovšek & asociados - odvetni-
 ki. Zapuščinske zadeve. Somellera
 5507, (1439) Buenos Aires. Tel./Fax:
 4602-7386.

E-mail: jdobovsek@hotmail.com
Dr. Marjana Poznič - Odvetnica -
 Uradna prevajalka za slovenski jezik.
 Lavallo 1290, pis. 402 - Tel. 4382-
 1148 / 15-4088-5844 - mariana.po-
 znic@gmail.com

Dra. Ana C. Farreras de Kocar - Su-
 cesiones - Contratos - Familia - Co-
 mercial - Laboral - Civil - Jubilaciones
 - Pensiones. Martes y Jueves de 15
 a 18 hs. Belgrano 181 - 6º B (1704)
 Ramos Mejía. Tel.: 4469-2318 Cel.:
 15-6447-9683
 e-mail: farrerasanac_te@yahoo.com.ar

VALUTNI TEČAJ
V SLOVENJI
16. oktobra 2012

1 EVRO	1,30 US dolar
1 EVRO	1,29 KAD dolar
1 EVRO	6,24 ARG peso

„Druži nas ista kri, družijo iste skrivnostne vezi“ Tone Kuntner

Zedinjena Slovenija
in Društvo Slovenska Pristava
 lepo vabita, da se udeležite velike slavnosti:

57. Slovenski dan in
45. obletnica Slovenske Pristave

ki bo v nedeljo, 28. oktobra 2012, v prostorih Slovenske Pristave,
 República de Eslovenia 1851, Castelar

Ob 11.30: sveta maša. Daruje: delegat **dr. Jure Rode**.

Poje **Mešani pevski zbor s Pristave**; vodi **Anka Savelli Gaser**.

Ob 13.00: kosilo

Ob 16.30: kulturni program. Slavnostna govornica: **Nadica Kopač Grohar**. Režija: **Dominik Oblak**.

Sodelujejo naši krajevni domovi.

Nato prosta zabava. Sodeluje **Baires polka**.

Prijave za kosilo: družina Kenda **4627-4935**; ter družina Križ **4481-3541**.

Vsi prisrčno vabljeni!

OSEBNE NOVICE**Krst**

V nedeljo, 7. oktobra 2012 sta bila krščena v Sanhuški stolnici sv. Justa in Pastorja dvojčka lic. Eri-ke L. Poglajen in inž. Gabriela Dellacasa. **Ani Valentini** sta bila botra: prof. Maria Fernanda Peccia in lic. Aleksander M. Poglajen, **Tomažu Gabrijelu** pa Sonja I. Poglajen in inž. Marcelo Dellacasa. Med zahvalno sv. mašo ju je krstil p. Alejandro Díaz, ob somaševanju p. dr. Alojzija Kukovice. **Srečnim staršem iskreno čestitamo!**

Smrt

V Ramos Mejiji je umrl **Janez Habat** (62). **Naj počiva v miru!**

DAROVALI
SO

V dobrodelni sklad **Zveze slovenskih mater in žena Slovenske vasi** je daroval NN Slovenska vas 1000.- pesov. **Bog plačaj!**

PORAVNAJTE
NAROČNINO!
SLOVENCİ IN ŠPORT**PRVA ZMAGA NA POTI V BRAZILIJU**

Slovenska nogometna reprezentanca je v tretji tekmi kvalifikacij za svetovno prvenstvo 2014 v Mariboru premagala Ciper z 2:1. Slovenski nogometaši so imeli zgolj eno nalogo. Vpisati prve tri točke na - po porazih proti Švici in Norveški - zahtevni poti proti Braziliji. To je Stojanovićevim igralcem tudi uspelo izpolniti in ohraniti možnosti za ugoden razplet kvalifikacij. Celo tekmo so bili precej boljši tekmeč od skromnega Cipra, zmago pa dosegli predvsem po zaslugi učinkovitega Tima Matavža, ki je slovenske navijače razveselil z dvema goloma.

ZAČETEK SKAKALNE SEZONE

Z državnim prvenstvom v Planici je uradno zaživela tudi nova velika skakalnica v dolini pod Poncami, ki je zrasla na podrtiji stare Bloudkove velikanke, ki se je v Planici pod težo snega zrušila leta 2001. Odprtje velike in male skakalnice je pospremlilo kar 7500 obiskovalcev. Smučarji skakalci so pomerili za državne naslove na veliki napravi z kritično točko 139 metrov. Zmagal je Jure Tepeš, najboljši slovenski skakalec v poletni sezoni, ki je bil najdaljši v obeh serijah. Najprej je bil najdaljši skok na skakalnici izmerjen pri 132 metrih, v drugi seriji pa je bil še meter daljši.

OBVESTILA

SOBOTA, 20. oktobra:
Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB,
 ob 15. uri v Slovenski hiši.

Pristavska skupina gostuje z igro »Bog masakra«, v Hladnikovem domu ob 20. uri.

NEDELJA, 21. oktobra:
Materinski dan

SOBOTA, 27. oktobra:
Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB,
 ob 15. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 28. oktobra:
57. SLOVENSKI DAN

in 45. obletnica Slovenske Pristave

SREDA, 31. oktobra:
Seja voditeljic šolskih tečajev, ob 19.30 v Slovenski hiši.

ČETRTEK, 1. novembra:

Vsi sveti

PETEK, 2. novembra:
Verni rajni

SOBOTA, 3. novembra:

Celodnevni šolski izlet v Glew

Sestanek SDS, ob 17. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 4. novembra:

Zvezni mladinski dan v San Justu

SOBOTA, 10. novembra:

Zaključna prireditev tečaja RMB, v Slovenski hiši.

NEDELJA, 11. novembra:

65. obletnica mašniškega posvečenja č. g. Janeza Petka CM, ob 11.30 uri sv. maša v cerkvi Marije Pomočnice v Slovenski vasi.

SLOVENSKI DAN – STOJNICA

Starši: Čudovite pravljice za otroke; najlepše povesti za naše mladce in mladenke. Približajte jim svet fantazije v slovenskem jeziku. **Kje? Kdaj?** Na stojnici Zedinjene Slovenije na Slovenskem dnevu! In tudi spominčki, zastavice, nalepke, značke, in še marsikaj. **V nedeljo 28. oktobra na Pristavi v Castelarju**

Materinski dan 21.10.2012
od 12. ure naprej.

Apetit
 sabor europeo

Mati, bistvo družine

Samo rezervacije: 4658-4158.

Otroška počitniška kolonija 2013

Za otroke od končanega 4. razreda dalje

bo od 1. do 10. januarja 2013 v prenovljenih prostorih Hanželičevega doma v Cordobi.

Vodi prof. Miriam Mehle Javoršek.

Cena: za prvega otroka \$ 2.400.-, za drugega \$ 1.800.- in za tretjega \$ 1.200.-.

Rok prijave in vplačilo do 15. oktobra \$ 800.-, drugi obrok \$ 800.- do 15. novembra in tretji obrok \$ 800.- do 15. decembra.

na račun: CBU 0340022700051290009008; CUIT 27139270776

Ali osebno po dogovoru.

Zaradi prevoza in drugih razlogov, omejimo kolonijo na prvih 50. vpisanih otrok.

Prijave in pojasnila na tel. 4654-6477 (Alenka Prijatelj)

ali po elektronski pošti na naslove

alenkasch@yahoo.com.ar

kolonija2013@hanzelic.com.ar

kolonija2013@hostalhanzelic.com.ar

Potrdilo bančnega vplačila poslati na fax 4613-3528

Kdor vame veruje, bo živel vekomaj.

V globoki žalosti sporočamo, da nas je 26. septembra v Villa Mercedes, San Luisu, v 59. letu starosti zapustil ter odšel v objem Večne Ljubezni naš dragi mož, ati, zet in stric, gospod

Marko L. Zupanc

Zahvaljujemo se vsem, ki ste zanj molili in nas spremljali v njegovi bolezni. Posebne zahvale pa naj bodo deležni č. g. Diego Torres, č. g. Raúl Chávez, č. g. Andrés Puerta in č. g. Gustavo Méndez za molitve in pogrebno sveto mašo.

Priporočamo ga v molitev in blag spomin!

Žalujoči:

žena, **Jožica Kopač**,
 hčerka **Andrejka** in mož **Cristian**,
 sinova **Pavel** in **Matjaž**,
 tašča **Albinca Kopač**,
 svakinje in svaki z družinami,
 vsi **Andrejakovi** ter ostalo sorodstvo.

Villa Mercedes, Buenos Aires Bahía Blanca, Junín de los Andes,
 Luksemburg, Ljubljana, Škocjan, Mengeš